herpy

GEKKOER

Madagascar clawless gecko

Ebenavia inunguis

Ebenavia inunguis er en lille, nataktiv gekko fra det nordvestlige Madagaskar og Nosy Be, kun omkring 8 cm inklusive hale. Om dagen skjuler den sig under bark og i dødt træ. Navnet betyder "uden kløer", selv om hunnen har små kløer på bagfødderne. Pasningen er forholdsvis enkel, men avl i fangenskab lykkes kun sjældent.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-8 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**26-28 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 24-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til hold og pasning.

Om arten

Ebenavia inunguis er en lille gekko i familien Gekkonidae og typeart for slægten *Ebenavia*, som Oskar Boettger beskrev i 1878. Artsnavnet er latin for "uden kløer". Det er misvisende, for hunnen har små kløer på tæerne på bagfødderne, mens hannen mangler dem. Slægtsnavnet er dannet efter samleren Carl Ebenau og er hverken latin eller græsk.

Hovedet er tydeligt spidst, og kroppen er dækket af fine, kornede skæl med spredte knuder. Tæerne ender i små hæfteskiver, og pupillen er lodret. Ryggen er brun med en lysere stribe langs hver side fra snudespidsen til bagbenene, og hos nogle bestande fortsætter striben helt ud på halen. Den oprindelige hale er spids og båndet i sort og hvidt, mens en genvokset hale er tykkere og orange. Bugen er lysebrun, og kønnene har samme farver.

Hunnerne bliver højst omkring 8 cm inklusive hale, og halen udgør omkring halvdelen. Hannerne er lidt mindre. Målene er fra før opdelingen af slægten, og størrelsen kan variere mellem bestandene.

Taksonomien har ændret sig. Det, der tidligere blev regnet for én vidt udbredt art, blev i 2018 delt i flere: *E. boettgeri* blev genoprettet, og *E. robusta*, *E. safari* og *E. tuelinae* blev beskrevet som nye arter. *E. inunguis* i snæver forstand er knyttet til det nordvestlige Madagaskar og Nosy Be. Ældre angivelser fra Mauritius, Comorerne og Pemba hører i dag til andre arter. Dyr i handlen kan derfor ikke altid henføres sikkert til arten, og pasningserfaringerne stammer fra tiden før opdelingen. Gekkoen bevæger sig langsomt og listende, og den er æglæggende.

Udbredelse og levested

Ebenavia inunguis findes i den nordvestlige del af Madagaskar og på øen Nosy Be, som er typelokaliteten. Den samlede udbredelse er ikke afgrænset nøjagtigt, fordi arten er blevet delt op, og fordi mange ældre fund ikke er blevet gennemgået igen.

Ældre angivelser nævner arten fra Mauritius, Comorerne, Mayotte og Pemba ud for Tanzania. Efter revisionen af slægten hører de bestande til andre arter, og kortet viser derfor kun Madagaskar. Fund af arten uden for Madagaskar kan skyldes fejlbestemmelser eller dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Arten er tilpasningsdygtig og lever både i urørt regnskov og i sekundær skov. Nogle steder findes den også i stort antal i hytter og haver. Den lever mest i træerne og gemmer sig om dagen under bark, i dødt træ og mellem bladene på skruepalmer (*Pandanus*) og *Ravenala*. Om natten går den på jagt efter føde.

Klimaet i det nordvestlige Madagaskar er tropisk med en regntid og en tørtid. Terrarietallene bygger på erfaringer fra fangenskab.

Pasning

TERRARIET

Et par kan holdes i et terrarie på 30 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde). I et større terrarie kan en han holdes sammen med nogle hunner, og to hanner kan i nogle tilfælde også gå sammen uden problemer. Større er en fordel, fordi det giver flere skjul og et mere stabilt klima.

Beklæd bag- og sidevægge med naturkork, så dyrene får mere klatreflade, og stil stykker af korkbark på skrå mod væggene og på bunden som skjul. Bunden er en blanding af to dele jord og en del sand. Den holdes let fugtig, men der skal også være et tørt område. Levende planter hører med, fx små madagassiske arter som *Medinilla sedifolia*, *Kalanchoe uniflora* og *Selaginella*, eller små orkideer af slægterne *Aerangis*, *Bulbophyllum* og *Angraecum*. En lille vandskål og en lille skål med knust sepiaskal gør indretningen færdig.

Terrariet skal have tæt låg, for dyrene er små og kan slippe ud gennem smalle sprækker. Der skal samtidig være ventilation, så luften ikke bliver stillestående.

TEMPERATUR

Om dagen skal terrariet holdes på 26-28 °C. Om natten falder temperaturen til omkring 22 °C om sommeren og 18 °C om vinteren. Lysstofrøret giver normalt tilstrækkelig varme. Kan temperaturen ikke nås, kan en varmemåtte eller varmekabel lægges under ventilationsåbningen foran, styret af en termostat.

Hold terrariet væk fra sydvendte vinduer, og mål temperaturen foroven og forneden med et digitalt termometer. Over 30 °C bør terrariet køles ned.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge omkring 70 %. Det er nemt at holde ved at sprøjte terrariet en gang om dagen, gerne om aftenen, så blade og bark bliver fugtige. Bunden holdes hele tiden let fugtig, men der skal også være et tørt sted, og god ventilation forebygger mug.

Dyret drikker dråber fra planter og bark efter sprøjtning. Stil desuden en lille, lav skål med frisk vand, og skift vandet hver dag. Et hygrometer viser, om fugten holder sig.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten og skjuler sig om dagen. Terrariet belyses og opvarmes med et lysstofrør, tændt 12 timer om dagen om sommeren og 10 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. UVB er valgfrit. Et svagt UVB-rør til skyggedyr kan bruges, og der skal altid være mørke skjul, hvor dyret kan undgå lyset.

Om natten skal terrariet være helt mørkt. Levende planter trives bedre med et godt lys om dagen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten lever af små insekter og andre små leddyr. Giv fx små fårekyllinger, bananfluer, springhaler og små bænkebidere, der er mindre end dyrets hoved. Tilbyd foder hver anden til tredje dag, og justér efter, hvor fyldig kroppen og halens rod er.

Pudr altid foderdyrene med et vitamin- og mineraltilskud, og hav en lille skål med knust sepiaskal stående, så hunnerne kan tage ekstra kalk. Fodr om aftenen, når dyret er aktivt, og tag foderdyr, der ikke bliver spist, ud af terrariet. Mange dyr i handlen er vildfangne og i dårligt huld og skal plejes op med varieret, godt foder.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Ebenavia inunguis er lille, langsom og listende, men den er ikke egnet til håndtering. Dyr, man forsøger at tage op, kan flygte og smide halen. Betragt arten som et dyr, man ser på i terrariet, især i skumringen.

Et par eller en han med nogle hunner kan holdes sammen, og to hanner kan i nogle tilfælde også gå sammen. Giv mange skjul, hold øje med bid, manglende haler og dyr, der taber sig, og del dyrene, hvis der er uro.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene kan skelnes på kløerne: hunnen har små kløer på tæerne på bagfødderne, mens hannen mangler dem. Hannerne er desuden lidt mindre. Alder og vægt for kønsmodenhed er ikke dokumenteret, men et dyr bør være fuldvoksent, før det sættes i avl.

PARRING

Avl i fangenskab lykkes kun sporadisk, og en bestemt avlssæson er ikke dokumenteret. Den køligere nattemperatur og den kortere dag om vinteren efterligner årstiderne og kan være en hjælp. Hold øje med dyrene de første dage efter, at de er sat sammen, og del dem, hvis hunnen bliver jagtet eller skadet.

Giv hunnen godt foder og rigeligt med kalk, så hun kan lægge æg uden at tage skade af det.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg ad gangen, en gang imellem kun ét. Hos den nærtbeslægtede *E. boettgeri* bærer hunnerne ét eller to æg. De fleste æg i fangenskab kommer fra vildfangne hunner, der allerede er drægtige, og de lægger kun sjældent igen i terrariet. Antallet af kuld om året er ikke kendt.

Giv hunnen en fugtig æglæggeplads, fx en lille bakke med fugtig jord og sphagnum under en korkbark, og tjek bunden og skjulene forsigtigt for æg.

INKUBATION

Faktaboksens 60-90 dage ved 24-27 °C er et skøn ud fra lignende små gekkoer.

Flyt æggene forsigtigt til en lille boks med let fugtigt substrat, fx perlit eller vermiculit, uden at vende dem. Boksen skal have små lufthuller og stå ved stabil temperatur. Hold substratet let fugtigt, men ikke vådt, og tjek boksen uden at forstyrre æggene. Æg, der falder sammen og bliver mugne, er som regel døde.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er meget små og skal have et lille terrarie eller en faunaboks med fugtig bund, skjul og blade. Sprøjt dagligt, og hold klimaet som hos de voksne.

De helt små dyr skal have meget småt foder som springhaler og nyklækkede fårekyllinger, pudret med tilskud. Hold ungerne enkeltvis, indtil det er klart, hvordan de klarer sig sammen, og hold øje med, at de vokser. Vækst og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Levealderen er ikke kendt, og 5-8 år i faktaboksen er et skøn. De typiske fejl er de samme som hos andre små, skovlevende gekkoer:

- For meget varme og for tør luft, som giver stress, udtørring og manglende appetit.
- Konstant våd bund og dårlig ventilation, som giver mug og hudproblemer.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler. Pudr foderdyrene og hav sepiaskal stående.
- Hudrester på tæer og halespids ved for tør luft. Sørg for en fugtig del i terrariet.
- Vildfangne dyr i dårligt huld. De skal plejes op med godt foder og ro.
- Tabt hale efter håndtering eller slagsmål. Halen vokser ud igen, men det tærer på dyrets reserver.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.